

OmaStadi 2.0

Koillisen lähiluonnon puolesta,
kukkaniittyjä ja lammikoita täynnä
elämää

Nummisuutaripuisto, Alppikylänhuipun etelärinne ja Kurranummi

Hoitosuunnitelma LUONNOS 02/2023

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Sisällys

1. Johdanto
2. Nummisuutarin puisto
 - 2.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet
 - 2.1.1 Nykytila
 - 2.1.2 Muuttuva hoito
 - 2.1.3 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle
 - 2.2 Reitit
3. Alppikylänhuipun etelärinne
 - 3.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet
 - 3.1.1 Nykytila
 - 3.1.2 Muuttuva hoito
 - 3.1.3 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle
 - 3.2 Reitit
4. Kurranummi
 - 4.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet
 - 4.1.1 Nykytila
 - 4.1.2 Muuttuva hoito
 - 4.1.3 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle
 - 4.2 Reitit

1. Johdanto

Koillisen lähiluonnon puolesta, kukkaniittyjä ja lammikoita täynnä elämää on Helsingin osallistuvan budjetoinnin OmaStadi2-hanke, joka asukkaiden ideasta on äänestyksen myötä päässyt toteutukseen. Koko hanke jakautuu kahteen osaan ja tämä tehtäväosa koostuu kolmen puistoalueen Nummisuutarinpuiston, Alppikylänhuipun etelärinteen ja Kurranummen niittyjen kehittämisestä.

Nummisuutarinpuistoon, Alppikylänhuipun huipun etelärinteeseen ja Kurranummeen on laadittu uudet hoitosuunnitelmat, joissa on tarkasteltu uudelleen hoitoluokituksia ja suunniteltu kohdekohtaisesti tarvittavat toimenpiteet niityn kehittämiseksi. Hoidon keinoin on myös vahvistettu alueelle talleamisella muodostuneista poluista siistit ja selkeät kulkuyhteydet.

Tämän hoitosuunnitelman lisäksi puistokohteista on laadittu asemapiirustukset, kustannusarviot sekä päivitetyt hoituluokkakartat. Asiakirjoissa on selkeästi osoitettu hoitotoimenpiteet ja muut suunnitteluratkaisut.

Työn on laatinut Ramboll Finland Oy Helsingin kaupungin toimeksiantona. Projektipäällikkönä on toiminut Tiia Valtonen. Projektiryhmässä on ollut mukana Laura Suni, Jani Järvi, Liisa Amperla, Ariya Vetchapho, Hanna Keskinen, Aija Nuoramo ja Hanna Hirvonen. Työtä on Helsingin kaupungin puolelta ohjannut Belinda Barbato ja Tuuli Ylikotila.

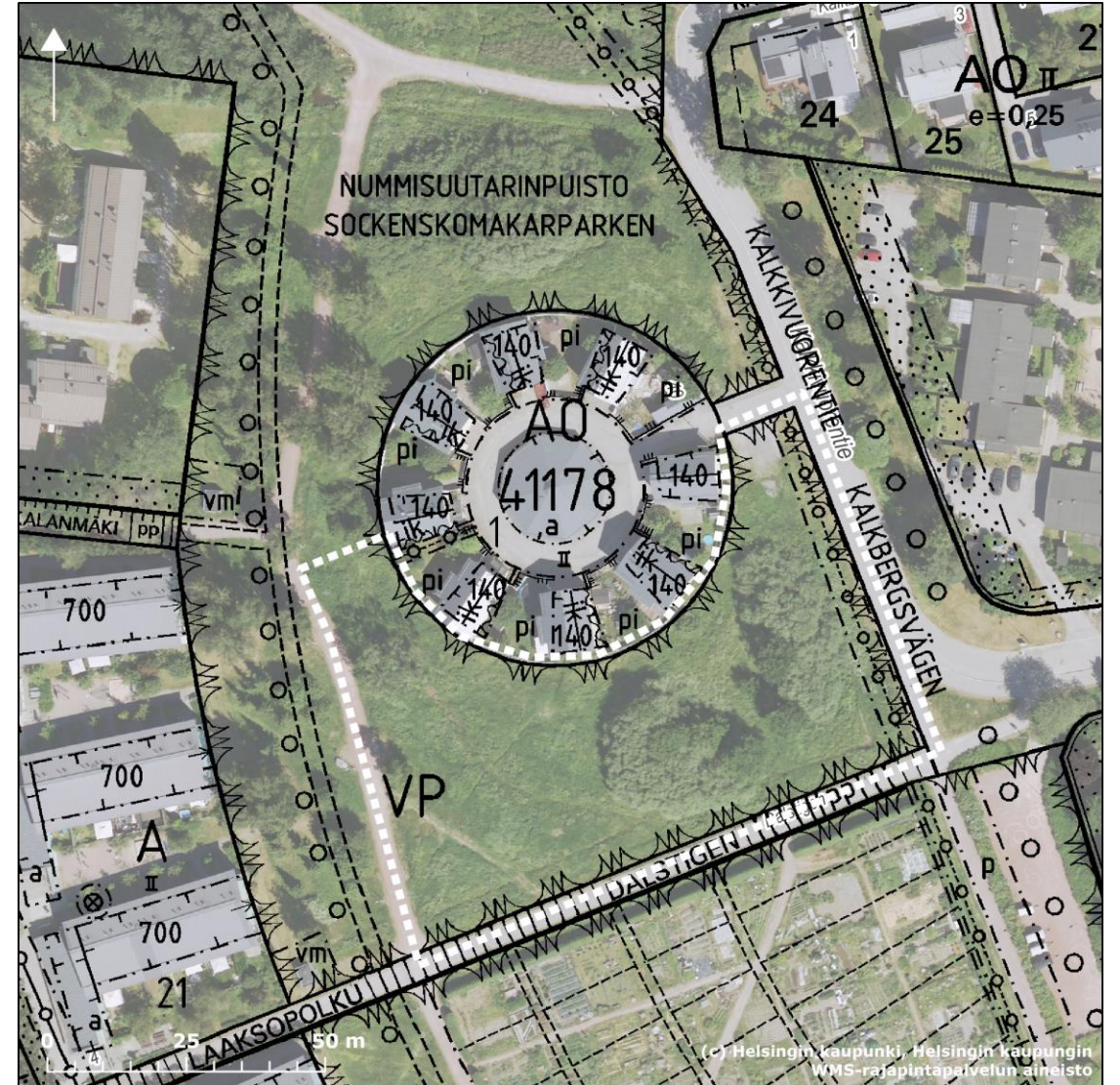

Puistojen sijainnit mustilla pisteillä. Taustalla Helsingin kaupungin ortoilmakuva.

2 Nummisuutarinpuisto

Nummisuutarinpuisto sijaitsee Suurmäen kaupunginosassa, aivan Helsingin pohjoisosassa, Helsingin ja Vantaan rajalla. Suunnittelualue käsittää 0,5 ha kokoinen alueen. Nummisuutarinpuisto sijaitsee pientalovaltaisten asuinalueiden keskellä, Nummisuutarin viljelypalstojen pohjoispuolelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisesta ympyränmuotoiseen asuinalueeseen, joka sijoittuu Nummisuutarinpuiston keskelle.

Nummisuutarinpuiston suunnittelualue on kaavassa merkitty puistoalueeksi (VP). Alue on nykyisellään avointa niittyaluetta, jonka kaakkoiskulmaa reunustaa punapajupensaikko. Alueen läpi lounaiskulmaan on muodostunut epävirallinen kulkureitti, joka on painautunut maastoon. Suunnittelualueen länsilaidalla on kävelytien varressa koivun vieressä penkki, joka tarjoaa levähdyspaikan ohikulkijoille.

Nummisuutarinpuiston asemakaava ja ortoilmakuva. Suunnittelualueen rajaus valkoisella katkoviivalla.

2.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet

2.1.1 Nykytila

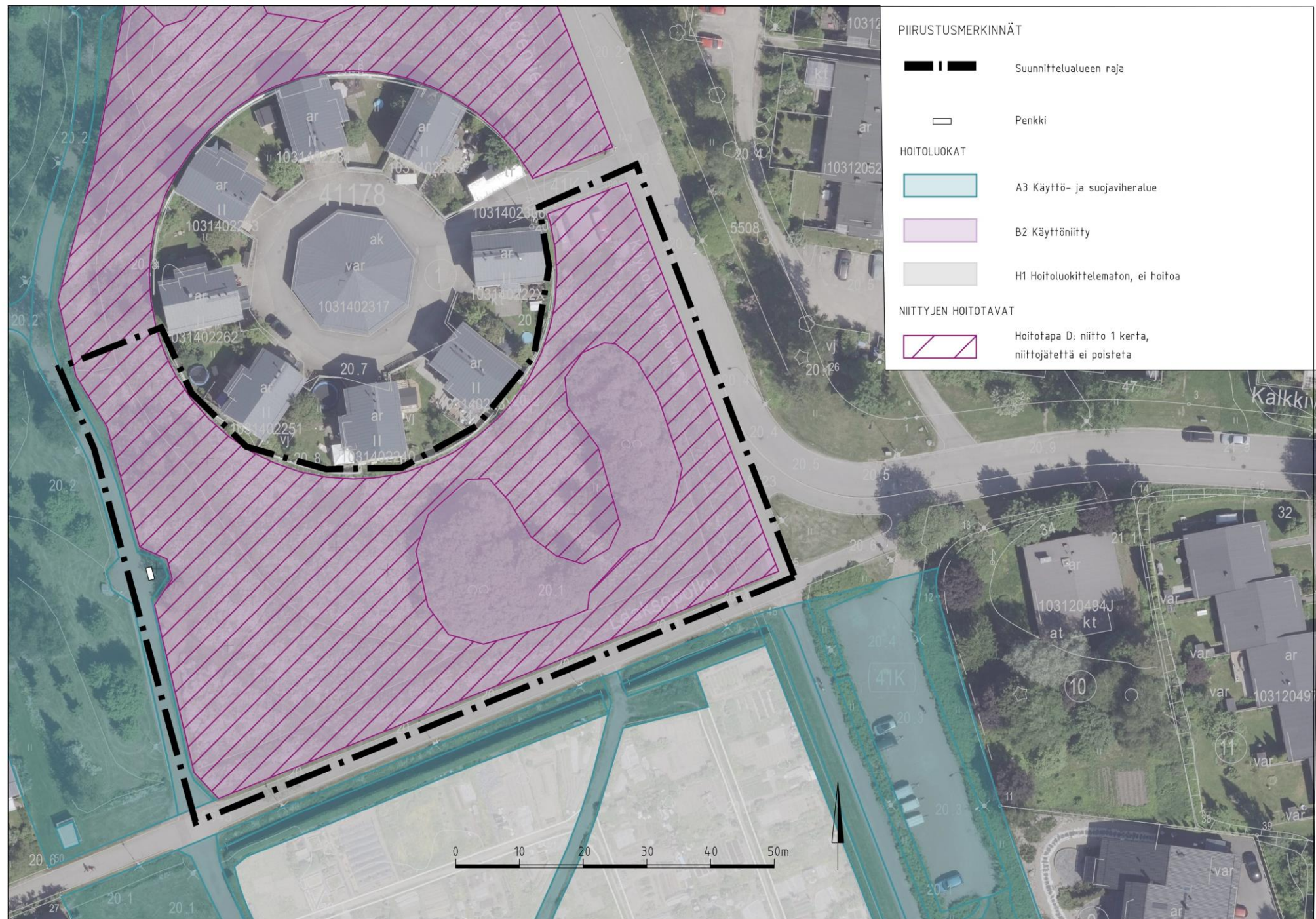
Nummisuutaripuisto kuuluu nykyisellään lähes kokonaan hoitoluokkaan B2 käyttöniitty. B2 käyttöniitty käsittää avoimet tai puoliavoimet yleensä koko pinta-alaltaan käytettävissä olevat niityt. Nummisuutaripuistoa hoidetaan lähes kokonaan hoitotavan D mukaan, eli niitetään kerran kesässä ja niittojätettä ei poisteta vaan se jätetään paikalle. Niitto tehdään koneellisesti niittomurskaimella.

Penkin ympäristö kuuluu tällä hetkellä A3 Käyttö- ja suojaviheralue – hoitoluokkaan, mikä käsittää laajat rakennetun ja luonnonympäristön välimaastoon sijoittuvat puistot ja puiston osat, puistomaisesti rakennetut suojavyöhykkeet tai niiden osa-alueet, kiinteistön pihajätkien luonnonmukaisemmin hoidettavat osat, liikenneviheralueet sekä katuviheralueet ydinkeskustan ulkopuolella.

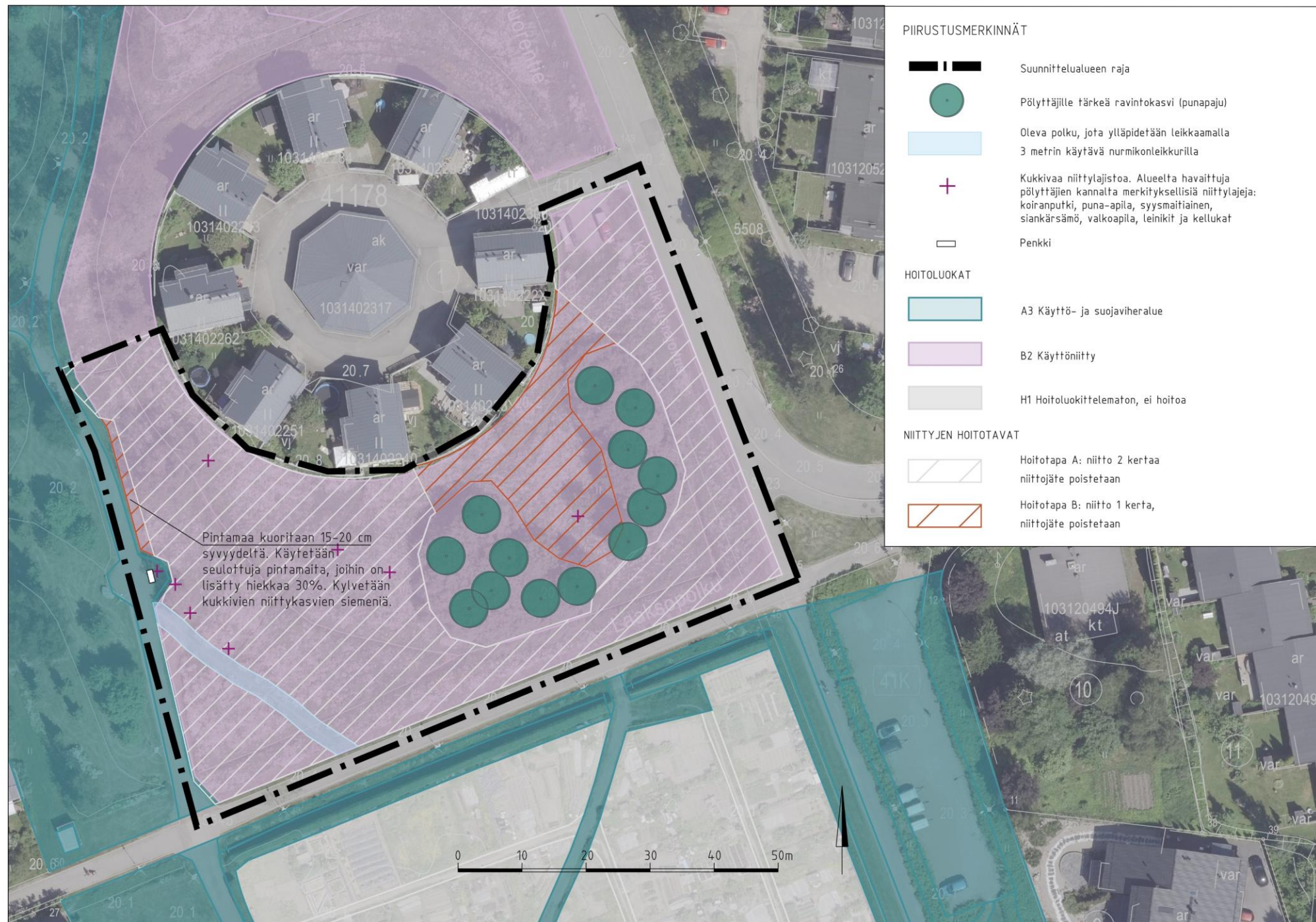

Nummisuutaripuiston avoin niittyalue ja punapajupensaikko. Kuva: Laura Suni

Nummisuutaripuiston
nykyiset hoitoluokat ja
hoitotavat

Nummisuutaripuiston uusi kylvetty niitty, polku ja puisto sekä uudet hoitoluokat ja hoitotavat

2.1.1 Muuttuva hoito

Hoitotapamuutoksilla Nummisuutarinpuistossa pyritään vähentämään heinäkasvillisuutta ja luomaan edellytyksiä kukkivan niittylajiston menestymiselle. Tätä kautta niittyalueilla pyritään samalla lisäämään pölyttäjien kannalta merkityksellisempää kasvilajistoa, sillä pölyttäjät tarvitsevat ravinnokseen kukkivien kasvien mettä ja siitepölyä. Yhdellä alueella käytetään lisäksi ketokasvien kylvöä.

Nummisuutarinpuiston suunnittelualueen hoitoluokka tulee säilymään B2 käyttöniittynä, mutta niittyjen hoitotapa muuttuu nykyisestä hoitotavasta "D: niitto 1 kertaa niittojätettä ei poisteta". Punapajukon pohjoispuolella oleva alue, jolla nykytilassa kasvaa muutamia kukkivia niittylajeja, muutetaan hoitotapaan B, jolloin alue niitetään kerran kesässä ja niittojäte poistetaan. Muu alue, joka on heinävaltaista, muutetaan hoitotapaan A, jolloin alue niitetään kaksi kertaa kesässä ja niittojäte poistetaan.

Haluttaessa suosia niitty- ja ketokasvillisuutta käytetään ns. suosivaa niittoa. Niitto tehdään kerran tavoiteltujen niitty- tai ketokasvien valtalajien siementämisen mukaan. Niitto tehdään valtalajien siemenkotien avautumisen jälkeen ja niittojäte poistetaan. Tämä vastaa kaupungin niittyjen hoitotapaa B.

Haluttaessa hillitä heinäkasvillisuutta käytetään ns. torjuvaa niittoa, jolloin niitetään kahdesti kesässä ja niittojäte poistetaan. Heinäkasvien hillitseminen antaa tilaa muille kukkiville kasveille. Torjuvassa niitossa ensimmäinen niitto tehdään n. 15 cm korkeudelta touko-kesäkuun vaihteessa. Korkealla niittokorkeudella pyritään säästämään kukkivien niittykasvien alkukesällä matalana kasvavat ruusukkeet. Tämä hoitotapa vastaa lähinnä Helsingin kaupungin niittyjen hoitotapaa A.

Niittojätteet poistetaan, jotta alueilta saadaan poistettua ravinteita. Lisäksi niitylle jäävä niittojäte voi haitata kukkivien niittykasvien kasvua ja menestymistä, mikäli se tukahduttaa kasvien kasvua tai ehkäisee niittykasvien siementen itämistä.

Nummisuutarinpuistoon on suunniteltu pienialaiselle ketoalueelle länsilaidan penkin ympäristöön. Pintamaa kuoritaan 15-20 cm syvyydeltä. Kasvualustaan lisätään niukkaravinteisia, seulottuja pintamaita, joihin on lisätty 30 % hiekkaa. Uudelle alalle kylvetään kuivassa ja vähäravinteisessa maaperässä viihtyvää ketolajistoa. Aluetta hoidetaan lajiston kehittymisen mukaan. Tavoitteena on hoitotapa B, jossa otetaan huomioon kedon valtalajiston siementäminen. Niitto tehdään vasta siemenkotien avautumisen jälkeen loppukesästä ja niittojäte poistetaan.

Nummisuutarinpuiston lounaiskulman läpi kulkevaa reittiä hoidetaan nurmikonleikkurilla, niin että reitti pysyy matalakasvuisena ja helposti kuljettavana. Reitti leikataan nurmikonleikkurilla 3 m leveänä käytävänä.

2.1.2 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle

Nummisuutarinpuistosta on havaittu suunnittelutyön yhteydessä tehdyllä maastokäynnillä muun muassa seuraavia pölyttäjiä ja muiden hyönteisten kannalta merkityksellisiä niittykasveja: koiranputki, puna-apila, syysmaitiainen, siankärsämö, valkoapila, leinikit ja kellukat.

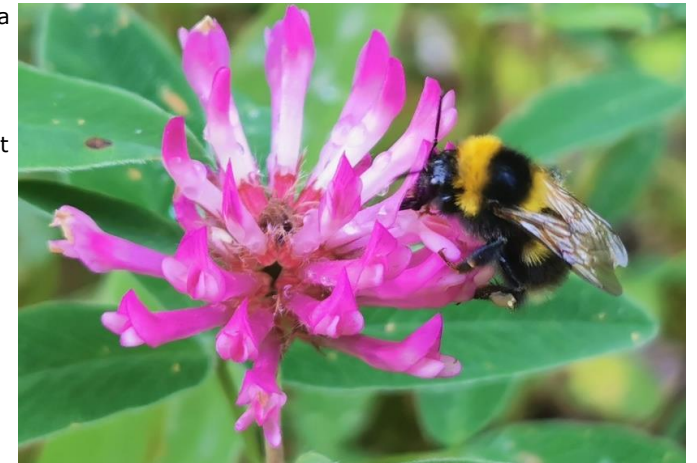
Muuttuvien hoitokäytäntöjen myötä Nummisuutarinpuiston kasvillisuus tulee tarjoamaan jatkossa enemmän ravintokasveja hyönteisille toukka- ja aikuisvaiheissa. Alueiden niitto ja niittojätteen poistaminen vähentää maaperän ravinteisuutta, mikä parantaa vähäravinteisiin elinympäristöihin sopeutuneiden niittykasvien elinmahdollisuuksia. Niitto myös vähentää heinäkasvien määrää, jolloin yleensä heikommin kilpailussa pärjäävät alueella havaitut kukkivat niittykasvit pääsevät levittäytymään. Niiton seurauksena on mahdollista, että siemenpankista nousee uutta, monipuolisempaa kasvilajistoa, kun valon ja lämmön määrä niityn pohjalla lisääntyy. Toimien seurauksena pölyttäjiä tärkeät mesi- ja ravintokasvit saavat lisää elintilaa. Esimerkiksi kahteen kertaan niitettävillä alueilla siankärsämön, leinikkien, kellukoiden ja apiloiden voi odottaa menestyvän hyvin. Kukkivien niittykasvien runsaus ja monipuolisuus edesauttavat pölyttäjähyönteisiä alueella.

Niittyalueiden niittovälin vaihtelu osa-alueiden välillä monipuolistaa Nummisuutarinpuiston maisemakuvaa ja lisää pienelinympäristöjä erityisesti hyönteisten ja muiden niveljalkaisten, kuten hämähäkkien ja tuhatjalkaisten, näkökulmasta. Niveljalkaiset puolestaan toimivat ravintona linnuille ja piennisäkkäille, joten puiston kasvilajiston ja kasvillisuusrakenteen monimuotoistaminen edesauttaa ravintoverkkoja laajemmin.

Uuden ketoalueen perustaminen Nummisuutarinpuiston länsilaitaan ja nykyisen niityn poikki kulkevan reitin pitäminen matalana nurmikonleikkuukoneella tuottaa alueelle uusia elinpaikkoja matalana kasvaville keto- ja niittykasveille.

Karttaperhonen (ylh.) ruokailemassa siankärsämöllä ja tarhakimalainen (oik.) ruokailemassa puna-apilalla. Karttaperhonen ja tarhakimalainen ovat esimerkkilajeja pölyttäjähyönteisistä, jotka hyötyvät runsaskukkaisista niittyalueista. Kuvat: Jani Järvi.

2.2 Reitit

Nummisuutaripuiston alueelle on tallautunut käyttäjien toimesta jo nykyisellään reitti. Polun ympäristö ehdotetaan leikattavaksi nurmikonleikkurilla kolmen metrin leveydeltä, mikä siistii polun ilmettä ja parantaa käytettävyyttä.

Nummisuutaripuistoon tallautunut reitti. Kuva: Laura Suni

3 Alppikylänhuipun etelärinne

Alppikylänhuipun etelärinne sijaitsee Suurmetsän kaupunginosassa, Lahdenväylän läheisyydessä. Suunnittelualue käsittää vajaan 52 ha kokoisen alueen. Alppikylänhuipun etelärinteen ympäristössä sijaitsee niin asutusta kuin myös teollisuusalueita. Alppikylänhuipun etelärinne on täyttömäki, joka on suosittu pulkkailumäki talvella.

Alppikylänhuipun etelärinteen suunnittelualue on kaavassa merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Suunnittelualueen keskellä sijaitsee nykyisellään avoin niittyalue, jonka läpi kulkee tallautunut polku. Avointa aluetta ympäröi metsäiset reuna-alueet.

Alppikylänhuipun etelärinteen asemakaava ja ortoilmakuva. Suunnittelualueen rajaus on esitetty valkoisella katkoviivalla.

3.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet

3.1.1 Nykytila

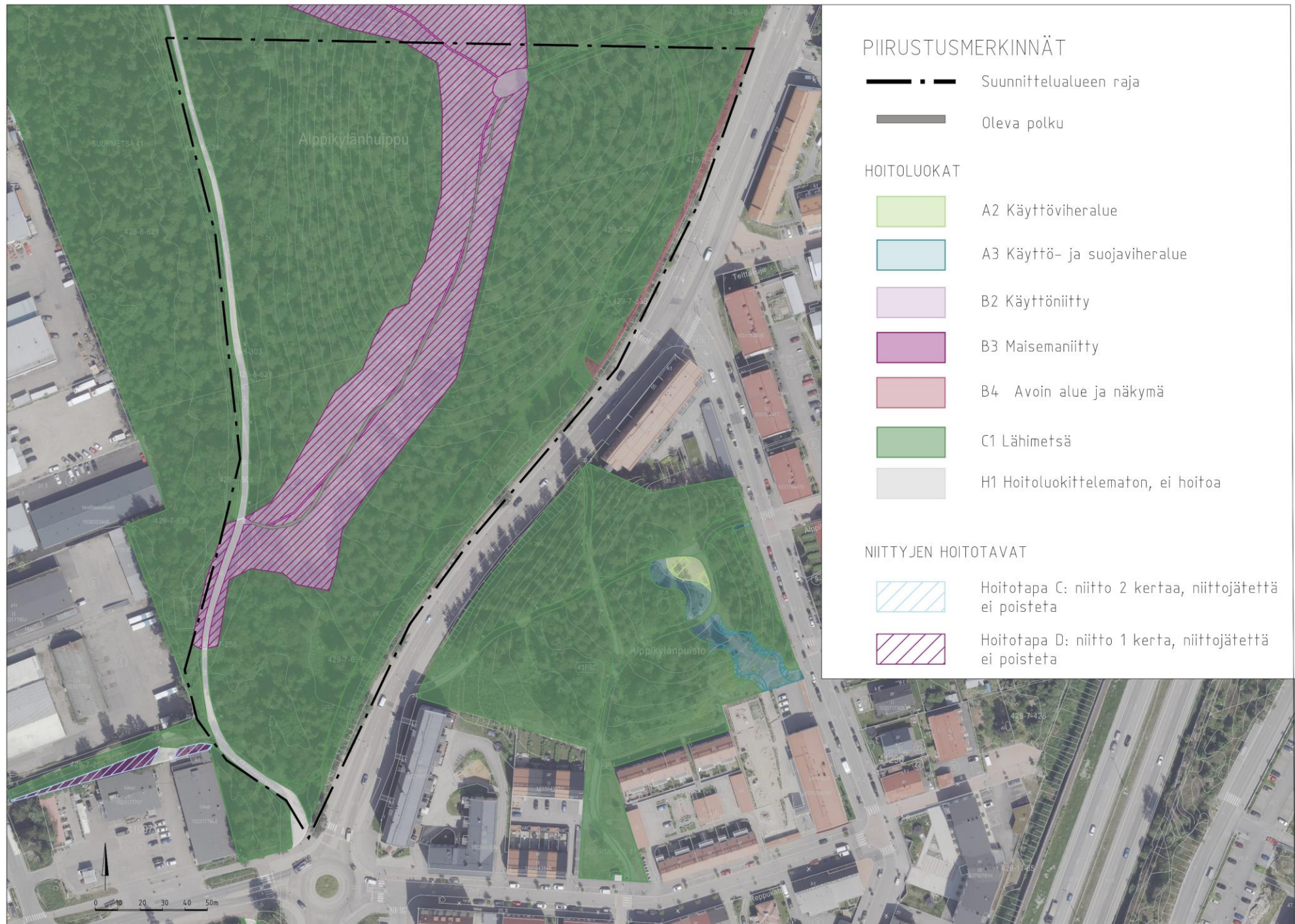
Alppikylänhuipun etelärinteen avoin alue kuuluu nykyisellään kokonaan hoitoluokkaan B2 käyttöniitty. B2 käyttöniitty käsittää avoimet tai puoliavoimet yleensä koko pinta-alaltaan käytettävissä olevat niityt. Avointa niittyaluetta hoidetaan hoitotavan D mukaan, eli niittyalue niitetään kerran kesässä ja niittojätettä ei poisteta, vaan se jätetään paikalle. Niitto tehdään koneellisesti niittomurskaimella.

Ympäröivät metsäalueet kuuluvat hoitoluokkaan C1 lähimetsä, jotka ovat hoidettuja pienialaisia metsäalueita. Metsiköt ovat pääasiassa halkaisijaltaan alle 20 cm nuorta männikköä, jonka seassa kasvaa reuna-alueilla muutamia lehtipuita, joista osa on pölyttäjille tärkeitä kevään kukkijoita. Erityisesti länsireunalla kasvaa pari suurempaa koivua, muutamia alle 10-metrisiä vaahteroita sekä tuomea. Alikasvoksena männikössä kasvaa lähinnä pihlajaa. Paikoitellen männikön länsireunalla kasvaa maitohorsmaa ja vadelmaa, jotka ovat niinikään pölyttäjien suosiossa.

Alppikylänhuipun etelärinteen avoin niittyalue ja reunustava metsäalue. Alueen läpi kulkee tallautunut reitti. Kuva: Laura Suni

Alppikylänhuipun etelärinteet
nykyiset hoitoluokat ja
hoitotavat

Alppikylänhuipun etelärinteeseen uusi kylvettävä niittyalue, uudet hoitoluokat ja hoitotavat

PIIRUSTUSMERKINNÄT

- Suunnittelualueen raja
 - Pölyttäjille tärkeä ravintokasvi
 - ▨ Kuorittava niittyalue. Hoito määritetään kehittymisen mukaan
 - Oleva polku
 - Pölyttäjille tärkeät ravintokasvit ja niiden ympäristö
 - +
- Kukkivaa niitylajistoa. Alueelta havaittuja pölyttäjien kannalta merkityksellisiä niitylajeja: ahdekaunokki, pietaryrtti, kellukat, siiankärsämä, peltosaunio, koiranputki, vuohenputki, valkopeippi, seittitakiainen, vadelmä, maitohorsma, metsäapila ja ohdakkeet

HOITOLUOKAT

- A2 Käyttöviheralue
- A3 Käyttö- ja suojaviheralue
- B2 Käytöniitty
- B3 Maisemaniitty
- B4 Avoin alue ja näkymä
- C1 Lähimetsä
- H1 Hoitoluokittelematon, ei hoitoa

NIITYJEN HOITOTAVAT

- ▨ Hoitotapa C: niitto 2 kertaa, niittojätettä ei poisteta
- ▨ Hoitotapa A: niitto 2 kertaa, niittojäte poistetaan

3.1.1 Muuttuva hoito

Alppikylänhuipun etelärinteessä kasvaa tällä hetkellä pääasiassa voimakaskasvuisia heinäkasveja. Alueelle kehitetään monimuotoisempaa niittyä hoitotapamuutoksella. Alueella käytetään ns. torjuvaa niittoa, jossa heinäkasveja pyritään heikentämään tai vähintään hillitsemään, jotta muut niittykasvit menestyisivät paremmin. Alppikylänhuipun etelärinteeseen suunnittelualan hoitoluokka tulee säilymään entisellään B2 käyttöniittynä. Suunnittelualan niittyjen hoitotapa muuttuu nykyisestä hoitovasta D (niitto kerran kesässä, niittojätettä ei poisteta) hoitotapaan B (niitto kerran kesässä ja niittojäte poistetaan).

Avoimen alueen länsireunaan on suunniteltu niittykasvien kylvämistä laikkuina. Pintamaat kuoritaan 15-20 cm syvyydeltä, ja alueelle kylvetään kukkivien niittykasvien siemenillä. Kuorittava alue sijoitetaan länsilaitaan nykyisen polunreunan ja metsänreunan väliin. Laikkujen alueella käytetään karuja seulottuja pintamaita, joihin on lisätty 30 % hiekkaa. Kuorittavia pintamaita voidaan käyttää myös rinteessä olevien kuoppien täyttämiseen. Tavoitteena on saada heinäkasvien juuria poistettua kylvöalueelta ja näin parantaa kylvettävien kukkakasvien menestymismahdollisuuksia. Aluetta seurataan pari vuotta ja hoidetaan kehittymisen mukaisesti:

- Jos tavoiteltu niittylajisto menestyy, käytetään suosivaa niittoa, jolloin niitetään kerran loppukesästä tai alkusyksystä siemenkotien avauduttua ja niittojäte poistetaan (hoitotapa B).
- Jos heinäkasvit näyttävät valtaavan alaa, ei suosivaa niittoa voida pelkästään käyttää. Silloin niitetään kahdesti, jotta heinäkasvien menestystä hillitään (hoitotapa A). Tällöin ensimmäinen niitto tehdään n. 15 cm korkeudelta toukokuun lopulla niittykasvien matalalla kasvavien ruusukkeiden säästämiseksi. Toinen niitto tehdään syyskuun alussa. Niittojäte poistetaan.

Aika ajoin, muutaman vuoden välein, aluskasvillisuuden sulkeutuessa rinteeseen länsilaitaan metsän ja niittyalueen reunavyöhykkeelle tulee tehdä pieniä paljaita maalaikkuja, joita maapesintäiset hyönteiset voivat hyödyntää pesimäalueinaan.

Alppikylänhuipun etelärinteeseen länsireunan metsikössä kasvaa pölyttäjille tärkeitä puita ja pensaita, kuten raitaa, tuomea, vaahteraa ja vadelmaa. Lisäksi alueella kasvaa pari suurempaa koivua, joiden alustalle on muodostunut kuivemman niityn kukkakasveille sopiva kasvupaikka ja alla kasvaa jo kedon lajistoa. Niittyalueen länsilaitaan suunniteltu pintamaan muokkaaminen ja niittykasvien kylvö toteutetaan sellaisella etäisyydellä, että edellä mainitut puut ja pensaat säilyvät.

3.1.2 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle

Alppikylänhuipun rinteeltä on havaittu suunnittelutyön yhteydessä tehdyllä maastokäynnillä muun muassa seuraavia pölyttäjiä ja muiden hyönteisten kannalta merkityksellisiä niittykasveja: ahdekaunokki, pietaryrtti, kellukat, siankärsämä, peltosaunio, koiranputki, vuohenputki, valkopeippi, seittitakiainen, vadelma, maitohorsma, metsäapila ja ohdakkeet.

Muuttuvien hoitokäytäntöjen myötä Alppikylänhuipun kasvillisuus tulee monimuotoistumaan ja tarjoamaan jatkossa enemmän ravintokasveja hyönteisille toukka- ja aikuisvaiheessa. Alueiden niitto ja niittojätteen poistaminen vähentää maaperän ravinteisuutta, mikä parantaa vähäravinteisiin elinympäristöihin sopeutuneiden niittykasvien elinmahdollisuuksia. Niitto myös vähentää heinäkasvien määrää, jolloin yleensä heikommin kilpailussa pärjäävät alueella havaitut kukkivat niittykasvit pääsevät levittäytymään. Niiton seurauksena on mahdollista, että siemenpankista nousee uutta, monipuolisempaa kasvilajistoa, kun valon ja lämmön määrä niityn pohjalla lisääntyy. Toimien seurauksena pölyttäjiä tärkeät mesi- ja ravintokasvit saavat lisää elintilaa. Esimerkiksi kahteen kertaan niitettävillä alueilla kaunokkien, valkopeipin, siankärsämän, ohdakkeiden ja metsäapilan voi odottaa menestyvän hyvin. Kukkivien niittykasvien runsaus ja monipuolisuus edesauttavat pölyttäjähyönteisiä alueella.

Rinteen länsilaitaan on syntynyt paahteinen, suojainen ja aurinkoinen metsänreuna, joka on erityisesti hyönteisten kannalta tärkeä elinympäristö. Alueen pintamaan muokkaaminen ja niitylajien kylvö nopeuttaa rinneympäristön muuttumista monimuotoisemmaksi. Samalla syntyy kuivissa, lämpimissä olosuhteissa viihtyville kasvilajeille ja niitä hyödyntäville hyönteisille uutta elinympäristöä. Paahteinen, ketomainen ja hiekkainen rinne voi tarjota myös pesimäpaikkoja maassa pesiville erakkomehiläisille, kuten maa- ja hietamehiläisille, mikäli maanpinta on paikoittain tarpeeksi paljas.

Hyönteisten ja muiden niveljalkaisten runsastuminen alueella lisää ravintoa linnuille ja piennisäkkäille, joten rinnealueen kasvilajiston ja kasvupaikkojen monimuotoistaminen edesauttaa ravintoverkkoja laajemmin.

Surukärpänen (ylh.) ruokailemassa koiranputkella ja pikkukultasiipi (oik.) ruokailemassa pietaryrtillä. Surukärpänen ja pikkukultasiipi ovat esimerkkilajeja pölyttäjähyönteisistä, jotka hyötyvät runsaskukkaisista niittyalueista. Kuvat: Jani Järvi.

3.2 Reitit

Alppikylänhuipun etelärinteen läpi on tallautunut polku, joka säilyy nykyisellään.

Alppikylänhuipun etelärinteeseen tallautunut reitti. Kuva: Laura Suni

4 Kurranummi

Kurranummi sijaitsee Tapaninkylän kaupunginosassa. Suunnittelualue jakautuu kahteen osaan ja käsittää yhteensä 0,7 ha kokoisen alueen. Kurranummen puistoalue sijaitsee asuinalueen keskellä ja suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee Kurranummen leikkipuisto.

Kurranummen suunnittelualue on kaavassa merkitty puistoksi (VP). Suunnittelualueeseen kuuluu lännessä sijaitseva puustoinen rinne (osa-alue A) sekä idässä sijaitseva laajempi nurmialue ja lammikko (osa-alue B). Kurranummen puistoalueen läpi kulkee useita kävelyreittejä, mutta yksi epävirallinen kulku on tallautunut nurmialueen läpi.

Kurranummen asemakaava ja ortoilmakuva. Suunnittelualueen rajaus on esitetty valkoisella katkoviivalla.

3.1 Kasvillisuuden hoidon- ja kehittymisen tavoitteet

3.1.1 Nykytila

Kurranummen suunnittelualue kuuluu nykyisellään A3 käyttö- ja suojaviheralueeseen. A3 käyttö- ja suojaviheralue käsittää laajat rakennetun ja luonnonympäristön välimaastoon sijoittuvat puistot, puistomaisesti rakennetut suojavyöhykkeet tai niiden osa-alueet, kiinteistön piha-alueiden luonnonmukaisemmin hoidettavat osat, liikenneviheralueet sekä katuviheralueet ydinkeskustan ulkopuolella.

Kurranummen suunnittelualueessa on kaksi osa-aluetta. Osa-alue A, on nurmikumpu alueen lounaisreunalla, jolla kasvaa koristeomenapuita.

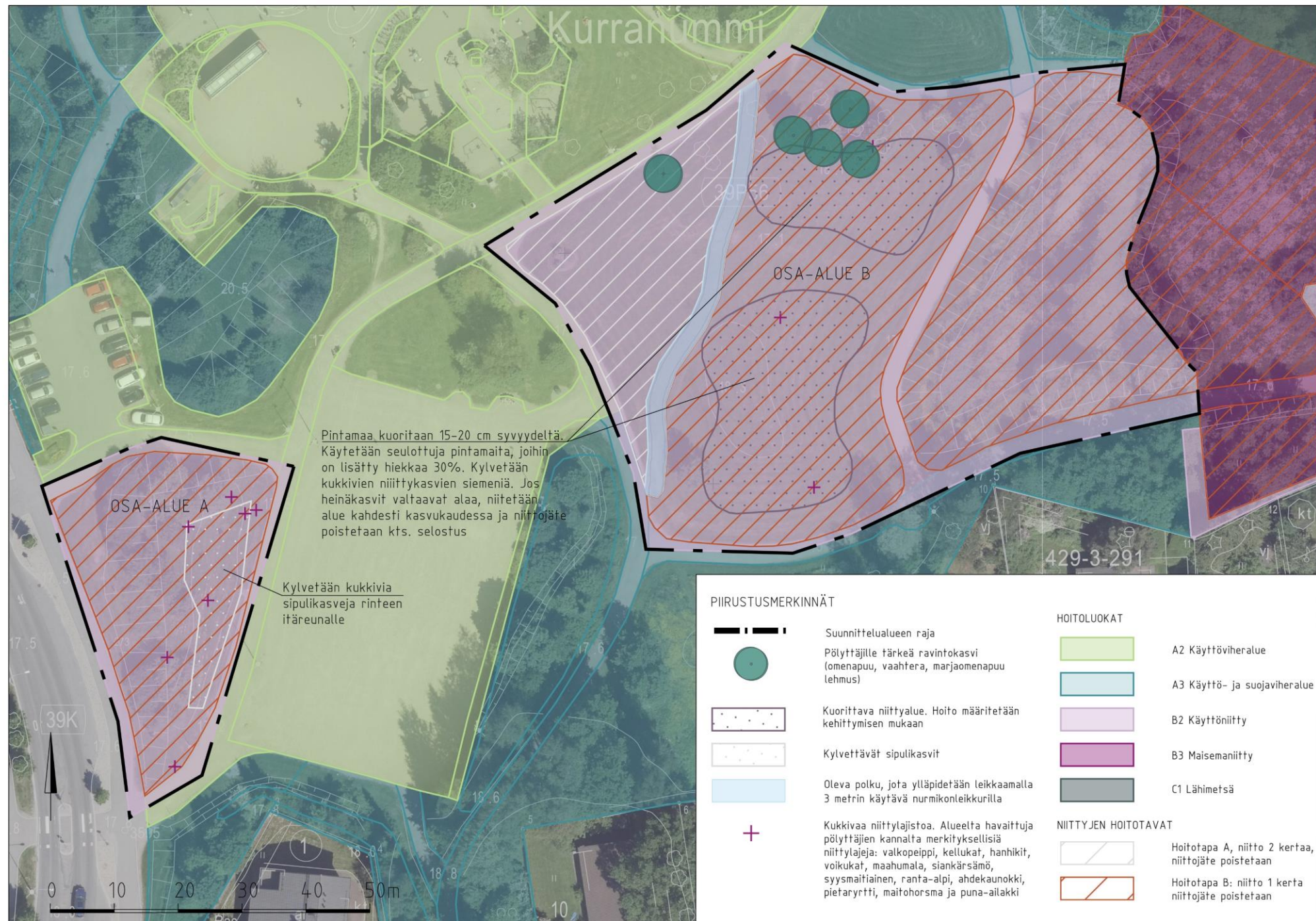
Osa-alue B sijaitsee keskellä, hieman alueen koillisosassa. Siihen kuuluu nurmialueiden lisäksi kosteikko ja lampi. Nurmialueella kasvaa muutamia istutettuja puita, joista osa on pölyttäjille tärkeää kukkivaa lajistoa.

Kurranummen nykyiset hoitoluokat ja hoitotavat

Kurranummen uudet hoitoluokat ja hoitotavat

4.1.1 Muuttuva hoito

Kurranummen etelärinteen suunnittelualueen osa-alue A hoitoluokka "A3 käyttö- ja suojaviheralue" tulee suunnittelualueen osalta muuttumaan B2 käyttöniityksi. Suunnittelualue jakautuu kahteen osaan ja itälaidalla olevalle hiekkakentän viereiselle kumpareelle istutetaan aikaisin keväällä kukkivia, pölyttäjille hyödyllisiä sipulikasveja, kuten idänsinilijaa ja kevättähtiä. Ympäröivää aluetta hoidetaan niittynä, jonka hoitotapa on B, niitto kerran alkusyksyllä ja niittojäte poistetaan.

Suunnittelualueen toinen osa, suurempi nurmialue, osa-alue B, muutetaan nurmialueesta niityksi. Alueelle ehdotetaan kylvettävän ketokasvillisuutta laikkuina. Oikean puolen kummuille tehdään niitty laikkuja. Pinta kuoritaan 15-20 cm syvyydeltä. Alueella käytetään karumpia, seulottuja pintamaita, joihin on lisätty 30 % hiekkaa. Alueelle kylvetään kukkivien niittykasvien siemeniä. Jos niittykasvillisuus menestyy hyvin, käytetään suosivaa niittoa. Niitetään kerran, niityn valtalajien siemenkotien avautumisen jälkeen alkusyksystä ja niittojäte poistetaan (hoitotapa B). Alaa hoidetaan pari vuotta kehittymisen mukaan. Tarvittaessa heinäkasveja hillitään kahdella niitolla (hoitotapa A) kuten edellä, Alppikylänhuipun etelärinteessä.

Alueen läpi kulkee tallautunut polku. Polun vasemman puolen ala niitetään 2 kertaa ja niittojäte poistetaan (hoitotapa A). Tarkoituksena on hillitä heinäkasveja ja siten antaa tilaa kukkivalle niittylajistolle.

Lammenrannassa kasvaa monilajista rantaniittylajistoa. Tavoitteena on monilajisen kasvillisuuden ylläpito. Rannan kasvuston annetaan kasvaa luonnonmukaisena. Alue kuitenkin pyritään pitämään vapaana puuvartisista kasveista ja ne raivataan tarvittaessa (hoitotapa F). Mahdolliset haitalliset vieraslajit poistetaan.

4.1.2 Tulevan kasvillisuuden merkitys luonnon monimuotoisuudelle

Kurrannummen puistoalueelta on havaittu suunnittelutyön yhteydessä tehdyllä maastokäynnillä muun muassa seuraavia pölyttäjiä ja muiden hyönteisten kannalta merkityksellisiä niittykasveja: valkopeippi, kellukat, hanhikit, voikukat, maahumala, siankärsämö, syysmaitiainen, ranta-alpi, ahdekaunokki, pietaryrtti ja puna-ailakki.

Muuttuvien hoitokäytäntöjen myötä Kurrannummen puiston kasvillisuus tulee monimuotoistumaan ja tarjoamaan jatkossa enemmän ravintokasveja hyönteisille toukka- ja aikuisvaiheessa. Alueiden niitto ja niittojätteen poistaminen sekä pintamaan muokkaaminen laikuttamalla hiekkapitoisemmaksi vähentävät maaperän ravinteisuutta, mikä parantaa vähäravinteisiin elinympäristöihin sopeutuneiden niittykasvien elinmahdollisuuksia. Niitto myös vähentää heinäkasvien määrää, jolloin yleensä heikommin kilpailussa pärjäävät alueella havaitut kukkivat niittykasvit pääsevät levittäytymään. Niiton seurauksena on mahdollista, että siemenpankista nousee uutta, monipuolisempaa kasvilajistoa, kun valon ja lämmön määrä niityn pohjalla lisääntyy. Toimien seurauksena pölyttäjiä tärkeät mesi- ja ravintokasvit saavat lisää elintilaa. Esimerkiksi niitettävillä alueilla maahumalan, syysmaitiaisen, ahdekaunokin ja hanhikkien voi odottaa menestyvän hyvin. Kukkivien niittykasvien runsaus ja monipuolisuus edesauttavat pölyttäjähyönteisiä alueella.

Aikaisin keväällä kukkivien sipulikasvien lisääminen Kurrannummen länsiosaan edesauttaa pölyttäjähyönteisiä, sillä aikaisin keväällä ravintoa on tarjolla yleensä niukasti pölyttäjille.

Kurrannummen puistoalueen vaihtelevat maastonmuodot kumpareineen ja itäosassa sijaitseva lampi ovat huomattavia luonnon monimuotoisuutta lisääviä tekijöitä alueella. Luonnollinen vesielinympäristö tarjoaa elinalueita esimerkiksi tytönkorennoille ja muille vesihyönteisille, ja juomapaikan esimerkiksi linnuille.

Niittyalueiden niittovälin vaihtelu osa-alueiden välillä monipuolistaa Kurrannummen puistoalueen maisemakuvaa ja lisää pienelinympäristöjä erityisesti hyönteisten ja muiden niveljalkaisten näkökulmasta. Niveljalkaisten runsastuminen alueella lisää ravintoa linnuille ja piennisäkkäille, joten puiston kasvilajiston ja kasvupaikkojen monimuotoistaminen niiton ja kylvöjen avulla edesauttaa ravintoverkkoja laajemmin.

Hohtomaamehiläinen (ylh.) ruokailemassa voikukalla ja nelivyojäärä (oik.) ruokailemassa siankärsämöllä. Hohtomaamehiläinen ja nelivyojäärä ovat esimerkkilajeja pölyttäjähyönteisistä, jotka hyötyvät runsaskukkaisista niittyalueista. Kuvat: Jani Järvi.

4.2 Reitit

Nurmialueen läpi on muodostunut alueen käyttäjien toimesta tallautunut polku. Polun ympäristö pidetään matalana leikkaamalla se nurmikonleikkurilla kolmen metrin leveydeltä. Näin saadaan polulle hoidettu ilme ja parannetaan käytettävyyttä.

Nurmialueelle muodostuneen polun alkupäätä (tumma kaistale nurmessa). Kuva: Laura Suni